

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Energiateollisuus ry kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa lausuntoon seuraavaa:

Suomella on merkittävä potentiaali parantaa puhtaan siirtymän myötä talouden kasvua sekä lisätä verotuloja ja hyvinvointia. Siirtymän investoinneista on käynnissä laaja kansainvälinen kilpailu. Venäjän hyökkäyssodan ja energiakriisin myötä tehdyt EU:n valtiontukisääntöjen väliaikaiset poikkeukset sekä vuonna 2025 puhtaan teollisuuden kehityksen valtiontukikehys (CISAF 2025-2030) ovat mahdollistaneet EU:n jäsenmaissa laajasti valtiontukien jakamisen puhtaan siirtymän investointeihin. Tämä on heikentänyt Suomen kilpailuasemaa teollisten investointien osalta. Suomen etu olisi palata takaisin kireämpiin valtiontukisääntöihin ja välttää valtiontukikilpailu EU:n sisällä. Tämä ei kuitenkaan toteudu ainakaan ennen vuoden 2030 loppua. Valtiontukien myötä muuttuneessa kilpailuolossa pidämme hyvänä, että hallitus edesauttaa investointien rantautumista Suomeen verohyvityksellä.

Kiinnitämme lakiluonnoksen osalta huomiota seuraaviin asioihin:

Vedyn kohtelu verohyvityksessä

Pidämme hyvänä, että RFNBO-tuotannon osalta lakiluonnokseen on sisällytetty CISAF-valtiontukisäännösten mahdollistama poikkeus, jossa RFNBO-tukea saanut investointi voi tuottaa vähähiilistä vetyä 20 prosenttia kokonaismäärästä yhdessä uusiutuvien muuta kuin biologista alkuperää olevien polttoaineiden kanssa.

Ymmärryksemme mukaan useimmissa Suomessa ilmoitetuissa vedyntuotantohankkeissa pyritään tuottamaan pääsääntöisesti RFNBO-polttoaineita päätuotteena, ja sivutuotteena tuotetaan jonkin verran verkkosähköllä tuotettua vähähiilistä vetyä. Poikkeus edellisestä on vetypohjaista lentopolttoainetta (e-SAF) tuottavat projektit, joissa sekä RFNBO että puhtaasta verkkosähköstä tuotettu vähähiilinen vety ovat hyväksyttäviä raaka-aineita. Myös teollisuus tarvitsee tulevaisuudessa vähähiilistä vetyä, koska sen tasainen tuotantoprofiili ja kustannustehokkuus soveltuu teollisuuskäyttöön, erityisesti vetymarkkinan alkuvaiheessa, kun laaja vetyinfra ei ole vielä käytettävissä. Näissä käyttötarkoituksissa RFNBO-vedyn suosiminen voi johtaa markkinavääristymiin.

Lakiluonnoksessa investointihyvitys ei sovellu muutoin verkkosähköllä (ml. osin ydinvoimalla) tuotetulle vedylle, vaikka tämä olisi valtiotukisääntöjen (CISAF) puitteissa tietyn edellytyksien mahdollista. Suomen sähköverkon sähkö on nykyään lähes päästötöntä. Se on selkeä kilpailu etu, eikä verohyvityksen tulisi olla vedyn tuotannon osalta verkkosähköä poissulkevaa. Näin ollen katsomme, että myös vähähiilisen vedyn tuotanto tulisi sisällyttää verohyvityksen piiriin CISAF-valtiontuki säännösten mahdollistamalla tavalla muutoinkin kuin edellä mainitusti RFNBO-tuotannon ohella (20 % sääntö).

Hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen

Pidämme erinomaisena, että hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen sekä varastointi ovat hyvityksen piirissä. Biogeenisen hiilen talteenotto voi tuoda merkittäviä taloudellisia ja ilmastohyötyjä sekä korvata fossiilisia raaka-aineita ja polttoaineita. Biogeenisen hiilen talteenotto tarjoaa uuden keinon hiilineutraaliuden saavuttamiseen ja hiilidioksidin poistamiseen ilmakehästä. Tällä hetkellä hankkeiden toteuttaminen ei ole kuitenkaan markkinaehtoisesti kannattavaa, joten verohyvityksen ja tuki-instrumenttien lisäksi tarvitaan eurooppalaiset markkinat, jossa talteen otetulle biogeeniselle hiilelle syntyy hinta ja siten positiivinen lisäkannustin hankkeille. Näin investoinnit voisivat lähteä laajemmin liikkeelle.

Hiilidioksidin talteenoton osalta tulisi myös tarkastella voidaanko verohyvityksessä itse hiilidioksidin talteenoton laitteiston investointihanketta ja CO₂-infrastruktuurihanketta käsitellä erillisinä hankkeina.

Luonnoksessa on esitetty, että teollisuuden kasvihuonepäästöjen ja energiakulutuksen vähentämistä koskevien investointihankkeiden vähimmäiskoko on 50 miljoonaa euroa. On huomioitava, että mainittu alaraja voi käytännössä rajata verohyvityksen ulkopuolelle hiilidioksidin talteenottohankkeita esimerkiksi biokaasun tuotantolaitoksissa.

Sähkön pitkäaikainen varastointi tai lämmön kausivarastointi

Investointihyvityksen soveltamisalaan otettaisiin mukaan sähkön pitkäaikainen varastointi ja lämmön kausivarastoinnin investoinnit. Pidämme tätä energiajärjestelmän kehittämisen kannalta positiivisena. Lakiluonnoksessa olevat määritelmät kyseisille varastoille ovat kuitenkin hyvin epämääräiset. Etenkin lämmön kausivarastoinnin määritelmä useiden kuukausien varastointiajasta on epäselvä ja monitulkintainen. Näin lakiluonnos jättää merkittävän määrän tulkinnan varaa sille, sisältyykö joku hanke tuen piiriin vai ei. Samalla muistutamme, että energiajärjestelmän kannalta lyhyempi aikaisien kausivarastojen (esim. useiden päivien tai viikkojen), jotka eivät ole vielä markkinaehtoisesti kannattavia, lisääntyminen olisi energiajärjestelmän kannalta hyödyllisiä.

Lisäksi katsomme, että vetyvarastot tulisi ottaa soveltamisalan piiriin. Vedyn varastoinnilla on suuri merkitys koko puhtaan energiajärjestelmän kannalta, mutta niiden taloudelliset mallit ja toimijat ovat vielä kehittymättömiä. Avoimeen vetyinfraan liitettyjen vetyvarastojen rakentamiseen tulisi olla selkeitä kannusteita.

Verohyvitys vuoden 2027 jälkeen

Löysennetyt valtion tukisäännökset (CISAF 2025) ovat voimassa vuoden 2030 loppuun, mutta laki verohyvityksestä olisi voimassa vain vuoden 2027 loppuun asti. Puhtaan siirtymän investointien kansainvälistä kilpailutilannetta on seurattava ja verohyvitystä tai vastaavaa instrumenttia tulee jatkaa muiden maiden tukipolitiikan jatkuessa myös vuoden 2027 jälkeen, jotta Suomella olisi paremmat mahdollisuudet investointikilpailussa. Pidemmällä tähtäimellä Suomen etu olisi palata takaisin kireämpiin valtiontukisääntöihin ja välttää valtiontukikilpailu EU:n sisällä.

Investointien verohyvitys ei ole mahdollinen osakkuusyhtiöille

Suomen sähköntuotannosta merkittävä määrä tuotetaan ns. Mankala-yhtiöissä. Nämä osakkuusyhtiöt eivät tavoittele voittoa, vaan tuottavat sähköä ja lämpöä omakustannushintaan yhtiön osakkaille. Näin kyseinen yhteisöverosta tehtävään verohyvitykseen pohjautuva instrumentti ei sovellu Mankala-yhtiöiden tekemiin investointeihin. Tämä koskee verohyvityksen osalta esimerkiksi sähköjärjestelmän kannalta merkittäviä pumppuvoimaloita (pitkäaikaiset sähkövarastot), joissa hankkeiden kehittäjät ovat kyseisiä osakkuusyhtiöitä.

Verohyvityksen vuotuinen hyödyntämismäärä ja tukiprosentit

Investointihyvitystä saisi lakiluonnoksen mukaan vähentää vuodessa korkeintaan kymmenen prosenttia hyvityksen kokonaismäärästä 20 vuoden aikana. Verohyvitys jakautuu näin melko pitkälle ajalle. Diskonttauksen myötä tuen kokonaismäärän merkitys vähenee, kun huomioidaan

verohyvityksen hyödyntämismahdollisuuden pitkä aikajänne. Vuosittaista prosenttirajaa olisi hyvä vielä tarkastella ja mahdollisuuksien mukaan korottaa sitä varsinaiseen lakiin.

Samalla muistutamme, että investointihyvityksen taso on asetettu lakiluonnoksessa pääsääntöisesti 20 prosenttiin investointikustannuksista. EU:n valtiontukikehys (CISAF) mahdollistaa useissa hankekatgorioissa tätä korkeammat tukitasot. Kansallisesti asetettu tukitaso (20 %) voi monissa tapauksissa olla riittämätön käynnistämään suuria riskipitoisia puhtaan siirtymän investointeja, jolloin niiden yhteiskunnalliset hyödyt jäävät toteutumatta.

Ystävällisin terveisin

Energiateollisuus ry

Sampo Seppänen

Asiantuntija

sampo.seppanen@energia.fi

(+358503407716)

Seppänen Sampo
Energiateollisuus ry